

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.567 van 21 februari 2013
in de zaak A. 196.568/VII-37.802.**

In zake : 1. Rudi AERTS
 2. Marie GORISSEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Stijns
 kantoor houdend te 3001 Leuven
 Philipssite 5
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE LIMBURG

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 27 mei 2010, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de deputatie van de provincie Limburg van 24 februari 2010 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Opglabbeek van 9 oktober 2009, houdende het verlenen van een hernieuwing van een milieuvergunning aan Johan Schreurs voor het exploiteren van een varkensbedrijf, gelegen aan de Broekkantstraat 22 te Opglabbeek, gedeeltelijk wordt ingewilligd en de beroepen beslissing mits wijzigingen wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 219.297 van 10 mei 2012 worden de debatten heropend en wordt het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat ermee gelast het onderzoek van de zaak voort te zetten.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 31 januari 2013.

Staatsraad Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat An Van Uytven, die loco advocaat Jan Stijns verschijnt voor de verzoekende partijen, en bestuurssecretaris Inge Willems, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Johan Schreurs is exploitant van een gesloten varkensbedrijf aan de Broekkantstraat 22 te Opglabbeek. Dit bedrijf is volgens het gewestplan Hasselt-Genk deels gelegen in woongebied met landelijk karakter en deels in agrarisch gebied. De exploitant is in het bezit van milieu- en stedenbouwkundige vergunningen voor de desbetreffende uitbating.

4. Op 25 mei 2009 vraagt de exploitant de hernieuwing van de milieuvergunning en tevens een vergunning voor de verandering van de inrichting waardoor het bedrijf 28 zeugen, 3 beren en 502 andere varkens zou omvatten, de uitbreiding van de opslag van dierlijke mest en de verhoging van het opgepompt debiet van de grondwaterwinning. Deze aanvraag wordt ontvankelijk en volledig verklaard op 8 juni 2009.

5. Tijdens het openbaar onderzoek wordt één collectief bezwaarschrift ingediend, mede door de huidige verzoekende partijen. Op 9 oktober 2009 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Opglabbeek de gevraagde vergunning. Er worden een aantal bijzondere voorwaarden opgelegd.

6. Tegen dit besluit dienen een aantal omwonenden, waaronder de huidige verzoekende partijen, een beroep in bij de deputatie van de provincie Limburg.

7. De provinciale Sectie Waterlopen en Domeinen verleent een voorwaardelijk gunstig advies, de Afdeling R-O Limburg van het Agentschap R-O Vlaanderen, de afdeling Milieuvergunningen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en de Vlaamse Milieumaatschappij (hierna : VMM) verlenen gunstig advies. De Provinciale Milieuvergunningscommissie (hierna: PMVC) geeft eveneens een gunstig advies en stelt dat het beroepen besluit kan worden bevestigd mits gewijzigde bijzondere milieuvoorwaarden en mits wijziging van de vergunningsduur.

8. Op 24 februari 2010 sluit de deputatie van de provincie Limburg zich aan bij het advies van de PMVC en bevestigt zij het besluit van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Opglabbeek onder gewijzigde bijzondere milieuvoorwaarden en een gewijzigde vergunningstermijn.

Dit is het bestreden besluit. Het is, onder meer, als volgt gemotiveerd :

"Overwegende dat de exploitatie (...) deels gelegen is in woongebied met landelijk karakter (stal 42 zeugen) en deels in agrarisch gebied (andere stallen), op een afstand van 250 m van een woongebied ander dan een woongebied met landelijk karakter; dat binnen een straal van 100 m zich 16 percelen met woningen en 4 percelen met gebouwen andere dan woningen bevinden,

Overwegende dat de exploitatie gelegen is op ca. 520 m van het habitatrictlijngebied H36 en op ca. 4520 m van het vogelrichtlijngebied V20; dat advies gevraagd werd aan de afdeling Natuur en Bos op 23.11.2009; dat het advies van de afdeling Natuur en Bos stilzwijgend gunstig is; dat bijgevolg geen schadelijke effecten verwacht worden voor de beschermde gebieden ten gevolge van de exploitatie;

Overwegende dat de klagers het voornamelijk hebben over geurhinder; dat in de bestreden beslissing bijkomende maatregelen werden opgelegd om de geurhinder te beperken, zoals het verhogen van de uitlaatopeningen van de ventilatoren tot minimum 1 meter boven de nok. Bijgevolg werd in het omstreden besluit weldegelijk rekening gehouden met de geuite bezwaren.

Dat het in casu een bestaande varkenshouderij, grotendeels gelegen in agrarisch gebied, met uitzondering van één stal die gelegen is in het woongebied met agrarisch karakter. Dat de afstandsregels voor varkensstallen tot geurhinder gevoelige gebieden bijgevolg niet gelden cfr de bepalingen van Vlarem. Dat indien de afstandsregels voor de bestaande varkenshouderij indicatief toch worden berekend, zelfs blijkt dat de inrichting voldoet aan de afstandsregels (...).

Dat woningen van de beroepers gelegen zijn in een woongebied met landelijk karakter, wat door Vlarem niet beschouwd wordt als een geurhinder gevoelig gebied.

Dat bovendien uit het onderzoek van AMV blijkt dat de uitbreiding met 75 varkens (dierplaatsen) en de bijkomende mestopslag niet gepaard zal gaan met bijkomende geurhinder. Het aantal varkensseenheden blijft gelijk door de vervanging van 50 zeugen (= 2,5 VE per zeug) door 125 andere varkens (= 1 VE per varken). De bijkomende mengmestopslag gaat niet gepaard met bijkomende mestputten of een bijkomend mestopslagoppervlakte. De bijkomende vaste mestopslag van 90 m³ bevindt zich achteraan de sleufsilos, op 100 meter gelegen van de woningen van de beroepers, midden in agrarisch gebied.

Dat de in het bestreden besluit opgelegde bijzondere voorwaarden, waarbij de luchtuitlaten van de ventilatoren van de dichtst bijgelegen stal worden verhoogd, wordt verwacht dat de geurhinder zelfs zal afnemen voor de omwonenden, en in het bijzonder voor de beroepers.

Overwegende dat om de geurhinder van de zuidelijkste stal achter de woningen van de Broekkantstraat nr. 24 en 26 te beperken het verhogen van de uitlaatopeningen werd opgelegd zodat de luchtafvoer minimum 1 m boven de nok komt te liggen; dat met betrekking tot deze voorwaarde het voorstel van AMV wordt gevolgd en aldus aan deze bijzondere voorwaarde wordt toegevoegd dat de uitlaatopeningen zonder pet dienen te worden uitgevoerd;

Overwegende dat het voorstel van AMV tot schrapping van de door het schepencollege opgelegde bijzonder voorwaarde dat de ramen en deuren van de stal steeds dienen gesloten te blijven eveneens wordt bijgetreden; dat inderdaad een te letterlijke interpretatie van deze voorwaarde de uitbating van de varkensstal onmogelijk zou maken; dat bovendien in art. 5.9.8.1. § 2 van Vlarem II reeds de voorwaarde wordt opgelegd dat ramen gesloten dienen te blijven voor zover zij geen functie hebben bij de luchtverversing, en dat buitendeuren die conceptueel geen functie hebben bij de luchtverversing enkel open zijn voor doorgang van personen, dieren of goederen of in geval van overmacht;

Overwegende dat tenslotte cfr het advies van AMV de exploitant wordt gewezen op het belang de ventilatie altijd te laten ontstaan".

IV. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Standpunt van de verzoekende partijen

9. In het eerste middel voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden beslissing het zorgvuldigheidsbeginsel schendt, doordat geen zorgvuldig onderzoek werd verricht naar de bouwovertradingen die door de aanvrager werden begaan, waardoor ten onrechte wordt uitgegaan van een bestaande toestand wat de varkenshouderij betreft. Tevens werd volgens de verzoekende partijen in het onderzoek naar de stedenbouwkundige verenigbaarheid niet op zorgvuldige wijze de verenigbaarheid met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening of met de omgeving nagegaan. Zij wijzen er op dat de gebouwen vlakbij woningen gelegen zijn, en dat het achterste gedeelte van het perceel volledig onbenut wordt gelaten. Een en ander leidt tot geurhinder en visuele hinder.

10. In de memorie van wederantwoord voegen zij er aan toe dat de vergunninghouder nog zeer recent een regularisatieaanvraag heeft ingediend, zodat er zeker een bouwovertrading moet zijn begaan. Bovendien werd er oorspronkelijk een vergunning verleend voor een kippenhouderij, maar hebben er steeds varkens in de stallen verbleven.

11. In de laatste memorie voegen de verzoekende partijen bovendien toe dat waar de bestreden beslissing verwijst naar stedenbouwkundige vergunningen van de begunstigde van de milieuvergunning, enkel sprake is van stedenbouwkundige vergunningen tot 2003, zonder dat er gewag wordt gemaakt van precieze inrichtingen en voorzieningen waarvoor de bestreden milieuvergunning werd verleend.

Wat de toetsing aan de goede plaatselijke ruimtelijke ordening betreft voegen de verzoekende partijen toe dat deze toets niet enkel theoretisch mag worden benaderd. Het principe moet ook feitelijk worden getoetst.

Waar in het bestreden besluit op grond van het bestaan van een andere hinderlijke inrichting wordt overwogen dat de betrokken inrichting geen bijkomende geurhinder zal teweegbrengen, zou het enkel gaan om een veronderstelling, die niet zorgvuldig werd onderzocht.

Beoordeling

12. De vergunningverlenende overheid heeft tot plicht te onderzoeken of de hinder van de beoogde exploitatie de grenzen van het toelaatbare zal overschrijden. Uit de motivering van de milieuvergunning moet blijken dat de overheid dit onderzoek op adequate wijze heeft uitgevoerd.

Uit de bestreden beslissing en uit het administratief dossier blijkt dat de nodige adviezen werden ingewonnen en dat deze overwegend gunstig zijn. Ook blijkt uit het overzicht van de vergunningstoestand dat er sedert 1986 sprake is van een bedrijf met 500 varkens en 50 runderen, dat in de loop van de jaren enkele wijzigingen onderging. Tevens kan uit de beslissingen worden afgeleid dat met betrekking tot de vergunning van een varkensstal in woongebied met landelijk karakter, de toestand hetzelfde blijft als voorheen vergund, met name 42 zeugen. Met betrekking tot de varkensstal in agrarisch gebied verandert de situatie in die zin dat de reeds vergunde 78 zeugen en 380 vleesvarkens worden omgezet in

28 zeugen, 3 beren en 502 andere varkens. Deze wijziging betreft evenwel enkel het soort varkens dat men wenst te houden op het bedrijf. In de motiveringen van de bestreden beslissing en van de beslissing in eerste aanleg wordt gesteld dat het aantal varkensseenheden hetzelfde blijft, waardoor geen effect op de geurhinder zou plaatsvinden. De berekening van het aantal varkensseenheden gebeurde overeenkomstig artikel 5.9.4.3 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II).

De goede plaatselijke ordening werd door de adviesverlenende instanties inzake ruimtelijke ordening steeds gunstig beoordeeld. Het gaat te dezen om een hervergunning in bestaande stallen, zodat de vergunningverlenende overheid in redelijkheid kon aannemen dat dit op ruimtelijk vlak geen impact zal hebben. Uit de plannen die zich in het administratief dossier bevinden, blijkt zelfs duidelijk dat de dichtstbijzijnde stallen ten opzichte van de woning van de verzoekende partijen alle vergund werden in de jaren 1960.

Bijgevolg wordt de bestreden beslissing afdoende gemotiveerd daar de beslissingnemende overheid er op milieutechnisch gebied kon van uitgaan dat het hier een bestaande varkenshouderij betreft. De stedenbouwkundige vergunningstoestand diende zij in dit geval als zodanig, in het kader van de milieuvergunningaanvraag, niet te beoordelen. Zij kon wettig en in redelijkheid uitgaan van de verleende vergunningen en de conformiteit van de activiteiten met de bestaande bestemmingsvoorschriften.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Standpunt van de verzoekende partijen

13. Het tweede middel is geput uit de schending van de materiële motiveringsplicht. De voorgestelde bijkomende maatregelen ter voorkoming van

geurhinder zouden geen oplossing bieden voor de aanhoudende gezondheidsklachten. Waar wordt verwezen naar een advies van de afdeling Milieuvergunningen - dienst Limburg, zou deze afdeling steunen op een onderzoek waarvan de inhoud niet gespecificeerd is, zodat de verzoekende partijen zich hiertegen niet kunnen verdedigen. Daarnaast zou geen aandacht zijn besteed aan het probleem van de ammoniakemissie, en zou er geen enkel onderzoek zijn gedaan naar de verenigbaarheid met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening.

14. In de memorie van wederantwoord voegen de verzoekende partijen toe dat geen verklaring wordt gegeven waarom, bij afwezigheid van een toename van het aantal varkens en bijhorende mest, de opslag zo goed als wordt verdubbeld.

Beoordeling

15. Bij de beoordeling van een milieuvergunningsaanvraag moet de bevoegde overheid nagaan welke de hinder is die de inrichting dreigt teweeg te brengen voor de mens en het leefmilieu. Zij beschikt daarbij over een discretionaire bevoegdheid. Bij de beoordeling van de materiële motiveringsplicht is de Raad van State, die over een marginale toetsingsbevoegdheid beschikt, niet bevoegd om zijn beoordeling van de aanvraag in de plaats te stellen van die van de administratieve overheid. In de uitoefening van zijn wettelijk toezicht moet hij nagaan of de overheid bij de beoordeling van de aanvraag is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan niet in onredelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

De kritiek dat de maatregelen inzake geurhinder de gezondheidsproblemen niet oplossen is eerder van technisch-wetenschappelijke aard en komt eerder neer op opportunistiekritiek. De verzoekers tonen alleszins niet aan dat de verwerende partij is uitgegaan van onjuiste feitelijke gegevens noch dat de gekozen oplossing kennelijk onredelijk is.

De stelling dat het niet duidelijk is welk onderzoek met de verwijzing naar het advies van de afdeling Milieuvergunningen wordt bedoeld kan, gelet op de motivering van de bestreden beslissing, niet worden bijgetreden.

Uit dat advies blijkt dat de verhoging van de opslagcapaciteit verband houdt met de gewijzigde regelgeving terzake, die de inrichting in kwestie verplicht om in een grotere mestopslag te voorzien dan vroeger het geval was. Dit blijkt bovendien expliciet uit de in eerste aanleg genomen beslissing.

Die kritiek is bijgevolg niet gegrond.

In zoverre het middel betrekking heeft op de motivering aangaande de overeenstemming met de goede plaatselijke ordening, kan worden verwezen naar de bespreking van het eerste middel, dat niet gegrond werd bevonden.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig februari tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeyts,	waarnemend kamervoorzitter,
Bert Thys,	staatsraad
Peter Sourbron,	staatsraad
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeyts